
INFORMACJE

DLA MAŁOLETNIICH PACJENTÓW

Standardy Ochrony Małoletnich

Procedura ochrony dzieci przed krzywdzeniem

Jesteśmy tutaj po to, aby Ci pomagać. Masz swoje prawa jako dziecko i jako pacjent, a naszym zadaniem jest dbać o Twoje dobro i chronić Cię. Poniżej znajdziesz zasady, którymi kierujemy się w pracy z naszymi pacjentami. Pamiętaj, że zawsze możesz poprosić naszego pracownika o wyjaśnienie, jeśli coś jest dla Ciebie niejasne lub jeśli potrzebujesz bardziej szczegółowych informacji dotyczących funkcjonowania naszego Ośrodka.

- Masz prawo wiedzieć: co jest przyczyną Twojej wizyty w Ośrodku, jak będzie wyglądała rozmowa z psychologiem/terapeutą i na jakich zasadach się odbywa, jaka dalsza pomoc będzie Ci oferowana. Jeśli pracownik naszego Ośrodka da Ci do wypełnienia testy diagnostyczne, masz prawo do informacji nt. tego, jaki jest cel tego badania oraz do informacji o jego wynikach.
- Psychologa i psychoterapeutę obowiązuje tajemnica zawodowa. Oznacza to, że to, o czym rozmawiasz z psychologiem/psychoterapeutą pozostaje między Wami. Psycholog/psychoterapeuta w rozmowie z Twoim/i opiekunem/opiekunami będzie przekazywał jedynie wnioski, zalecenia, wyniki badań.
- Wyjątkiem od powyższej zasady są informacje, z których wynikałoby, że życie/zdrowie Twoje lub innej osoby jest zagrożone - wtedy tajemnica zawodowa nie obowiązuje i nasz pracownik musi podjąć określoną interwencję. Jeżeli zgłaszasz nasilone myśli samobójcze z zamiarem zrealizowania próby samobójczej, nasz pracownik musi zobowiązać Twojego opiekuna do pilnej wizyty na izbie przyjęć szpitala psychiatrycznego dla dzieci i młodzieży, a jeśli nie uzyska takiego zobowiązania - musi wezwać pogotowie ratunkowe.
- Wszystkich pracowników obowiązują również zasady ochrony danych osobowych, co oznacza, że nie mogą oni informować osób z zewnątrz o tym, że korzystasz z naszej pomocy, zdradzać Twoich personaliów. Wyjątkiem są sytuacje, gdy Twój opiekun wyrazi zgodę na kontakt z inną instytucją, np. Twoją szkołą. Jednak nawet wówczas nadal przestrzegamy zasady tajemnicy zawodowej.
- Nasz pracownik będzie zwracał się do Ciebie w preferowanej przez Ciebie formie.
- Masz prawo wiedzieć jak nazywa się pracownik Ośrodka, z którym rozmawiasz.
- Jeśli skończyłeś już 16 lat, oprócz zgody rodzica na konsultację/diagnozę/terapię jest również potrzebna Twoja zgoda. Jeśli nie wyrażasz takiej zgody, będzie to uszanowane. Twój opiekun może wystąpić wówczas o nakaz konsultacji/diagnozy/terapii do sądu opiekuńczego i dopiero taki nakaz będzie dla nas zobowiązujący.
- Generalnie, potrzebujemy zgody Twojego opiekuna, by przeprowadzić z Tobą rozmowę. Opiekun ma prawo wiedzieć, co się z Tobą dzieje. Jednak w wyjątkowych sytuacjach taka rozmowa może odbyć się bez zgody opiekuna, np. gdy chcesz zgłosić nam fakt krzywdzenia, zagrożenia życia lub gdy to psycholog/psychoterapeuta będzie miał podejrzenie, że jesteś w niebezpieczeństwie.
- Będziemy starali się pytać Cię o Twoje zdanie w sprawach, w których możemy dać Ci wybór.
- Żaden z naszych pracowników nie ma prawa dotykać Cię bez pozwolenia Twojego i Twojego opiekuna oraz może to mieć miejsce wyłącznie w uzasadnionych przypadkach w ramach relacji terapeutycznej. Nie może też stosować żadnej przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej. Powinien zwracać się do Ciebie z szacunkiem, bez zawstydzania, obrażania, złośliwości, podnoszenia głosu itp.
- Twój kontakt z pracownikiem naszego Ośrodka odbywa się w ściśle określonych granicach, więc kontaktowanie się poza spotkaniami w Ośrodku musi być uzasadnione i odnotowane. Nie

możemy nawiązywać relacji towarzyskich z naszymi pacjentami, nie dodajemy się do znajomych na portalach społecznościowych z prywatnych kont.

- Nasi pracownicy nie mogą proponować Ci alkoholu, wyrobów tytoniowych, nielegalnych substancji, ani korzystać z nich przy Tobie.
- Żaden pracownik, ani inny pacjent nie może utrwać Twojego wizerunku/głosu. Może się to odbyć wyłącznie za zgodą Twojego opiekuna i nie dla celów prywatnych.
- Jeśli uważasz, że któreś z powyższych zasad są łamane w naszym Ośrodku, zwróć się z tym do swojego opiekuna, do kierownika Ośrodka lub innego pracownika, któremu ufasz. Zrób to również wtedy, kiedy doświadczyłeś tutaj czegoś, czego nie akceptujesz, co Cię zaniepokoiło, zmartwiło, skrzywdziło (zarówno ze strony personelu, jak i innych pacjentów).

Prosimy Cię, byś przebywając w naszym Ośrodku, szanował następujące zasady:

- Należy zachowywać się kulturalnie, z szacunkiem odnosić do personelu i innych pacjentów, przestrzegać norm społecznych.
- Zakaz stosowania przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej, cyberprzemocy, stwarzania niebezpieczeństwa.
- Zakaz rozpowszechniania treści niebezpiecznych lub niedozwolonych w tym:
 - treści obrazujących przemoc, obrażenia fizyczne lub śmierć np. wypadki drogowe, okrucieństwo wobec zwierząt,
 - treści nawołujących do samookaleczeń lub samobójstw, bądź zachowań szkodliwych dla zdrowia, czy też zażywania niebezpiecznych substancji,
 - treści dyskryminacyjnych, zawierające postawy wrogości, nienawiści,
 - treści pornograficznych.
- Zakaz grania, rozpowszechniania lub zachęcania do gry w niebezpieczne gry.
- Zakaz nakłaniania innych do przemocy lub samookaleczenia.
- Zakaz utrwalania i rozpowszechniania wizerunku innych pacjentów, osób przebywających w Ośrodku.
- Jeśli uczestniczysz w naszym Ośrodku w terapii grupowej, bardzo ważne jest zachowanie w tajemnicy informacji o innych jej uczestnikach - nie mówimy poza Ośrodkiem jak nazywają się inni pacjenci oraz jakie treści poruszają na sesjach.

Jeżeli w domu, w naszym Ośrodku, w szkole lub jeszcze innym miejscu spotkała Cię jakaś krzywda, przemoc, ktoś (osoba dorosła lub rówieśnik) zachował się w stosunku do Ciebie w sposób nieodpowiedni - możesz nam o tym powiedzieć. Nasi pracownicy są zobowiązani do interwencji i zapewnienia Ci bezpieczeństwa.

Możliwe interwencje ze strony naszych pracowników obejmują:

- 1) zgłoszenie do prokuratury lub na policję,**
- 2) zgłoszenie do sądu rejonowego, wydziału rodzinnego i nieletnich,**
- 3) wszczęcie procedury "Niebieska Karta",**
- 4) kontakt z opiekunami oraz innymi instytucjami, np. szkołą, w celu zatrzymania krzywdzenia, wyjaśnienia sytuacji i dalszego monitorowania.**

Poniżej możesz dowiedzieć się, na czym polegają niektóre z form krzywdzenia i jak powinno się na nie zareagować:

- 1) Przemoc domowa** - to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające Twoje prawa lub dobra osobiste, w szczególności:
 - a) narażające Cię na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
 - b) naruszające Twoją godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
 - c) powodujące szkody na Twoim zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u Ciebie cierpienie lub krzywdę,
 - d) ograniczające lub pozbawiające Cię dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
 - e) istotnie naruszające Twoją prywatność lub wzbudzające u Ciebie poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Uwaga! Jesteś osobą doznającą przemocy domowej również wtedy, gdy jesteś jedynie jej świadkiem (a nie ofiarą) - ten fakt też możesz zgłosić, a my podejmiemy odpowiednie kroki. Również w przypadku, kiedy pracownik naszego Ośrodka zauważy w Twoim wyglądzie i zachowaniu oznaki stosowanej wobec Ciebie przemocy, ma obowiązek interwencji. Interwencja w przypadku przemocy domowej polega na wszczęciu procedury "Niebieskiej Karty", co oznacza powołanie specjalnego zespołu osób, które będą starały się rozwiązać ten problem i udzielić Ci wsparcia. Aby ją rozpocząć, nie trzeba mieć pewności występowania przemocy, wystarczy jej uzasadnione podejrzenie.

Jeśli jednak nasz pracownik oceni, iż znajdujesz się w bezpośrednim zagrożeniu zdrowia i/lub życia w wyniku przemocy domowej, ma obowiązek natychmiastowego poinformowania odpowiednich służb (policji i pogotowia ratunkowego).

- 2) Niepokojące zachowanie osoby/osób dorosłej/dorosłych** - niektóre zachowania Twoich opiekunów nie są wystarczające, by nazwać je przemocą domową, ale mogą zaniepokoić Ciebie lub nasz personel. Przykłady to: uzależnienie opiekuna od używek, nienależyte sprawowanie opieki nad Tobą, brak współpracy ze strony opiekuna w kwestiach dot. Twojego leczenia. Może się zdarzyć, że też inne osoby dorosłe będą zachowywać się wobec Ciebie nieodpowiednio (na przykład będą Cię dyskryminować albo poddawać złym wpływom). Naszą pierwszą interwencją jest próba rozwiązania problemu przez rozmowę z Twoim/i opiekunem/opiekunami. Jeśli to nie przynosi skutku, składamy do sądu rodzinnego pismo z prośbą o wgląd w sytuację Twojej rodziny.
- 3) Przemoc rówieśnicza** - O przemocy rówieśniczej mówimy wtedy, kiedy sprawca i ofiara mają mniej niż 18 lat i są w tej samej grupie wiekowej. Przemoc rówieśnicza ma miejsce wtedy, gdy młoda osoba w wyniku działań swoich rówieśników doświadcza przykrości lub krzywdy. Sprawcy przemocy rówieśniczej mogą stosować bezpośrednią przemoc fizyczną lub psychiczną.
Do przemocy fizycznej można zaliczyć m.in.: bicie, szarpanie, popychanie, rzucanie przedmiotami w kogoś, kopanie, potrząsanie, drapanie, szczypanie, gryzienie, ciągnięcie

za włosy/uszy, zmuszanie do przebywania w niewygodnej pozycji, przypalanie, poparzenie lub zmuszanie do zjedzenia/połknięcia czegoś, niszczenie/zabieranie czyichś rzeczy itp.

Natomiast formy przemocy psychicznej to m.in.: obelgi, wyzwiska, wyśmiewanie, drwienie, szydzenie, plotki i obraźliwe żarty, przedrzeźnianie, groźby, poniżanie, wykluczanie/izolowanie, manipulowanie, pisanie na ścianach o tej osobie, wulgarne gesty, straszenie, szantażowanie, oczernianie itp.

Jeśli forma przemocy rówieśniczej, którą zgłaszasz, jest czynem karalnym, to mamy obowiązek zgłoszenia tego faktu na policję/do prokuratury lub sądu rodzinnego. Osoby pomiędzy 13. a 17. rokiem życia, które popełniły czyn karalny podlegają odpowiedzialności na podstawie Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich. Względem takich osób sąd rodzinny i nieletnich może zastosować upomnienie, zobowiązać do naprawienia szkody, przeprosin, uczestnictwa w odpowiednich zajęciach wychowawczych, może ustanowić nadzór kuratora lub zastosować środek poprawczy, czyli umieścić w zakładzie poprawczym.

Jeśli forma przemocy rówieśniczej, którą zgłaszasz, nie jest czynem karalnym - najpierw będziemy podejmować działania zaradcze, np. kontaktować się z Twoimi opiekunami, nauczycielami, sprawcą. Jeśli to nie przyniesie skutku - zawiadomimy sąd rodzinny/policję.

- 4) **Cyberprzemoc** ma miejsce wtedy, kiedy doświadczasz przemocy w sieci w jakiegokolwiek formie. Może to być nękanie, straszenie, szantażowanie, wysyłanie Ci niestosownych treści, publikowanie ośmieszających Cię treści (zdjęć, informacji, filmów), a także podszywanie się pod Ciebie w sieci bez Twojej zgody.

Jeżeli doznałeś/doznałaś cyberprzemocy, postaraj się zabezpieczyć dowody przemocy (screeny, zdjęcia, esemesy, mejle). Jeśli są świadkowie doświadczanej przez Ciebie przemocy, poinformuj o nich. Pierwszą naszą interwencją będzie dążenie do zatrzymania aktu cyberprzemocy - w tym celu możemy kontaktować się z Twoim opiekunem, ze szkołą, a jeśli doszło do złamania prawa - również z policją. Policja lub sąd rodzinny będzie zawiadamiana również wtedy, gdy sprawca cyberprzemocy nie zaprzestanie jej, mimo podjętych interwencji.

- 5) **Przemoc seksualna** - jeśli masz mniej niż 15 lat, przemocą seksualną będzie nazywana każda czynność seksualna, którą ktoś z Tobą podejmie, nawet za Twoją zgodą, natomiast jeśli masz już 15 lat, będzie to każde zachowanie polegające na zmuszeniu Cię do poddania się czynnościom o charakterze seksualnym bez Twojej zgody (to nie tylko kontakt fizyczny, ale też m.in. zmuszanie Cię do oglądania pornografii). Jeśli zastanawiasz się, czy dane zachowanie można zakwalifikować jako przemoc seksualną, możesz dopytać o to naszego pracownika.

Większość przejawów przemocy seksualnej jest przestępstwem, w związku z czym interwencja będzie polegała na zgłoszeniu do policji/prokuratury, a w przypadku, gdy sprawcą jest nieletni - do sądu rodzinnego. Zostaną podjęte wszelkie działania, żebyś został jak najszybciej odizolowany od sprawcy. Jako ofierze przemocy seksualnej przysługuje Ci szczególna ochrona.

- 6) **Nieodpowiednie zachowanie personelu** - masz prawo zgłosić zaufanej lub decyzyjnej osobie z naszego Ośrodka każde zachowanie pracownika, które wzbudza Twój niepokój, smutek, złość. Nasza interwencja będzie polegała na przeprowadzeniu rozmowy wyjaśniającej i dyscyplinującej z tym pracownikiem przez dyrektora/kierownika Jednostki oraz na ewentualnym wszczęciu postępowania dyscyplinarnego, w wyniku którego ta osoba może zostać usunięta z zajmowanego stanowiska. Jeżeli ten pracownik nadal będzie zajmował swoje stanowisko, jego praca będzie szczególnie nadzorowana przez dyrektora/kierownika Ośrodka. Jeżeli zachowanie pracownika, które zgłosisz, będzie nosiło znamiona przestępstwa, sprawa zostanie zgłoszona na policję/do prokuratury.

- 7) **Twoje własne zachowanie** - jesteś naszym pacjentem i naszym celem jest udzielanie Ci wsparcia, jednak nie możemy pozostać obojętni wobec Twojego niebezpiecznego/niepokojącego zachowania. Jeśli będziemy mieli informację lub podejrzenie, że to Ty jesteś sprawcą krzywdzenia, zareagujemy zgodnie z procedurami. Podobnie, jeśli uznamy, że Twoje zachowania świadczą o demoralizacji. Demoralizacja jest sytuacją, gdy nieletni dopuszcza się zachowań świadczących o nieprzestrzeganiu norm czy zasad społecznych. Może przejawiać się na przykład w nadużywaniu alkoholu czy środków odurzających, aktach wandalizmu, przynależności do grupy przestępczej, uciekaniu z domu, rozwiązłości seksualnej, notorycznym opuszczaniu zajęć szkolnych czy w lekceważącej postawie wobec nauczycieli. Mając takie obserwacje, będziemy podejmować środki zaradcze w postaci kontaktu z Twoimi opiekunami, szkołą, policją itp., a jeśli to nie przyniesie efektu -

złożymy zawiadomienie do sądu rodzinnego o okolicznościach świadczących o demoralizacji.
Jeśli popełnisz czyn karalny - od razu musimy interweniować, składając zawiadomienie do prokuratury, policji lub sądu rodzinnego.

Informacje o możliwości uzyskania bezpłatnej pomocy przez dziecko

Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży czynny całą dobę przez cały tydzień - bezpłatny numer: **116 111**
Więcej informacji możesz także uzyskać wchodząc na stronę **www.116111.pl**

Rzecznik Praw Dziecka prowadzi darmowy, całodobowy Dziecięcy Telefon Zaufania, gdzie zarówno dzieci, jak i ich rodzice, czy opiekunowie mogą w każdej chwili uzyskać profesjonalne wsparcie psychologiczne i prawne. Jeśli tego potrzebujesz zadzwoń pod bezpłatny numer: **800 12 12 12**

<https://brpd.gov.pl/kontakt/> – formularz kontaktowy Rzecznika Praw Dziecka

<https://czat.brpd.gov.pl/> – specjalny czat Rzecznika Praw Dziecka

Każde dziecko, telefonując pod wskazane numery może porozmawiać o wszystkim: swoich uczuciach, potrzebach, relacjach rodzinnych, relacjach z rówieśnikami, swoich problemach. Może uzyskać pomoc w sytuacji, kiedy czuje się dyskryminowane, kiedy doświadcza przemocy lub jest jej świadkiem.

Lokalne instytucje pomocowe:

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mikołowie,
ul. Kolejowa 2,
tel.: 32 324 26 60

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łaziskach Górnych,
ul. Chopina 8,
tel.: 32 224-43-90 lub 32 322 72 67

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Mikołowie,
ul. Krawczyka 16, pok. 5 na I piętrze,
tel.: 530 903 493

Mikołowskie Stowarzyszenie Pomocy Psychospołecznej i Profilaktyki "Zmiana",
ul. Jana Pawła II 4,
tel.: 32 226 41 76 lub 788 002 580